

Олена Шевчук

Старший викладач кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права,
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Б. Хмельницького, м. Хмельницький
<https://orcid.org/0000-0003-1416-8595>
ulia081112@gmail.com

Дмитро Босак

Слухач 371 навчальної групи
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Б. Хмельницького, м. Хмельницький
b0saak96@gmail.com

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ПРИНЦИПИ БОРОТЬБИ З ТЕРОРИЗМОМ

Представлена стаття присвячена розгляду міжнародно-правових принципів боротьби з тероризмом та їх значенню задля забезпечення дотримання прав людини. Автором пропонується поділяти всі принципи, якими регламентовано проведення контртерористичної діяльності на дві групи: загальні та спеціальні. У статті відводиться особлива роль основним принципам міжнародного публічного права, як фундаментальним ідеям, що забезпечують міжнародний правопорядок, зокрема таким, як принципи: верховенства права та дотримання прав людини; пріоритетної ролі ООН в боротьбі з тероризмом; попередження тероризму, шляхом усунення умов, що сприяють його поширенню; поваги до суверенітету держав; недопустимості виправдання тероризму будь-якими цілями, мотивами, формами його здійснення. На підставі наукового дослідження автор зазначає, що в сучасних умовах боротьби держав з тероризмом першочерговим завданням є дотримання як загальних принципів міжнародного права (основних принципів міжнародного публічного права, принципів міжнародного гуманітарного права, міжнародного кримінального права тощо), так і спеціальних принципів боротьби з тероризмом (принципи «aut dedere aut iudicare», відмови у наданні притулку терористам, відшкодування шкоди жертвам терористичних актів тощо), оскільки саме завдяки міжнародно-правовим принципам боротьби з тероризмом можливо знайти баланс між заходами забезпечення безпеки та захисту суспільства, з однієї сторони, та гарантією демократичних прав і свобод, з іншої. У подальшому перспективними напрямками наукових досліджень можуть слугувати спеціальні принципи боротьби з тероризмом та можливість і доцільність їх нормативного закріплення на рівні уніфікованого міжнародного договору.

Ключові слова: тероризм; боротьба з тероризмом; основні принципи міжнародного права; права людини; міжнародне співробітництво.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Протягом останніх декількох десятиліть людство постало перед проблемою боротьби з тероризмом, яка суттєво підриває національну безпеку та забезпечення прав людини як у національному масштабі, так і міжнародному. Особливий переворот у сфері боротьби з тероризмом відбувався після відомих всім трагічних подій 11 вересня 2001 року, після чого більшість провідних держав світу (Великобританія, ФРН,

США, Франція, Японія та ін.) почали вживати рішучі заходи спрямовані на подолання існуючої проблеми. Зазначений процес отримав назву «глобальна війна з тероризмом».

Однак зміст прийнятих на національному рівні антитерористичних законів та діяльність спеціально створених структур на їх основі не завжди відповідав основним принципам міжнародного публічного права та спеціальним принципам, про які йде мова у ряді міжнародних документів, що присвячені боротьбі з тероризмом [1–3]. Така тенденція у діяльності з питань забезпечення національної безпеки найбільш впливових держав світу призводить до порушення існуючих норм міжнародного права, які спрямовані на захист прав людини. Тому потребує виокремлення та ретельного дослідження питання міжнародно-правових принципів боротьби з тероризмом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогоднішній день питання міжнародно-правових принципів боротьби з тероризмом є малодослідженим у національній правовій доктрині. Хоча ряд вітчизняних дослідників (В. К. Грищук, І. М. Громівчук, С. В. Ківалов, Б. Д. Леонов, О. В. Мікічурова, В. Я. Настюк, С. А. Трофімов) розглядали окремі аспекти із розглядуваної тематики. Слід вказати, що С. В. Ківалов фактично був одним із перших українських науковців, який спробував сформулювати основні принципи, якими мають керуватися держави у сфері боротьби з тероризмом. При чому дослідником відзначається, що тероризм необхідно розглядати не як соціальне явище, а як соціальний процес, який базується на ідеології насильства, що виступає засобом для поширення різного роду конфліктів: від міжнародних до міжособистісних [4, с. 6]. У зв'язку з цим вченим виокремлюється один із фундаментальних принципів розглядуваного явища, відповідно до якого злочинні діяння, кваліфіковані як акти тероризму, не можуть бути виправдані політичними, релігійними, расовими, етнічними чи іншого роду переконання [4, с. 4]. Продовження розвитку цих ідей знайшло своє відображення в монографії В. Я. Настюка та С. А. Трофімова «Міжнародно-правовий режим протидії тероризму», де автори визначили базових 11 принципів, на яких має

базуватися діяльність держав [5, с. 14–17]. Однак виокремлені принципи в більшій мірі дублюють положення Декларації міжнародної комісії юристів з питань відстоювання прав людини і правових норм у боротьбі з тероризмом 2004 року (Берлінська декларація)[3]. У свою чергу І. М. Громівчук досліджувала проблему дотримання прав людини в умовах боротьби з тероризмом у сучасних умовах. Серед іноземних дослідників з цього питання необхідно відзначити: Дж. Каріло-Салседо, М. А. Кулагін, Т. О. Евотой, Л. Р. Сурмава, Н. О. Чернядьєва тощо. Кожен з них пропонував спеціальні принципи боротьби з тероризмом, якими повинні керуватися держави під час проведення антитерористичних заходів.

Метою статті є проведення системного дослідження та узагальнення принципів боротьби з тероризмом на основі існуючих міжнародних нормативних документів та напрацювань правової доктрини, а також встановлення взаємозв'язку між основними принципами міжнародного публічного права та спеціальними принципами боротьби з тероризмом.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У першу чергу, необхідно з'ясувати поняття та сутність принципів правового регулювання. У науковій літературі зустрічаються різні визначення розглядуваної категорії. Поняття «принцип» походить з латинської мови та означає «першооснову», «початок» чогось. Так, автори підручника Загальна теорія держави і права вказують, що з давніх часів принципи вважалися фундаментом будь-якої соціальної системи, у тому числі і правової, які не формулювали конкретних прав і обов'язків та не завжди були забезпечені законодавчо визначеними санкціями. Однак їх характерна ознака полягала в тому, що саме на них будувався правовий порядок [6, с. 197]. Схожої позиції дотримується П. М. Рабінович, який зазначає, що принципи права є керівними засадами (ідеями), які зумовлюються об'єктивними закономірностями існування та розвитку людини й суспільства та визначають зміст і спрямованість правового регулювання[7, с. 102].

О. О. Уваровою проведено комплексний аналіз принципів правового регулювання, у ході якого виокремлено ознаки, якими принципи права відрізняються від правових норм. На думку вченої їх особливість полягає у наступному: 1) принципи права мають більший ступінь об'єктивності порівняно з нормами права; 2) особлива імперативність і безумовність принципів права порівняно із нормами права; 3) більш стабільний характер принципів права; 4) принципи права як системноутворюючі елементи права (вносять єдність у всю систему норм); 5) особливість внутрішньої структури, оскільки принципи права виступають скоріше абстрактними імперативними вимогами, тоді як норми права – визначеними правилами поведінки [8, с. 33–48]. Зазначені ознаки характерні не лише до принципів права, які діють в межах конкретної правової системи, а й також для принципів міжнародного права (у тому числі його галузей, інститутів тощо).

У межах системи міжнародного права функціонують основні принципи міжнародного публічного права, які виступають фундаментом усієї системи міжнародного права та являють собою керівні правила поведінки суб'єктів міжнародних відносин, що виникли в результаті суспільної практики. Вони визначають зміст, спрямованість та основні напрями розвитку міжнародного права.

Уперше такі принципи були закріплені у Статуті ООН 1945 року (преамбула, статті 1, 2) [9], а в подальшому вдосконалено, розширено й уточнено їх зміст у Декларації про принципи міжнародного права, які стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами у відповідності до Статуту ООН 1970 року [10]. Останнім актом, який було доповнено перелік основних принципів міжнародного публічного права став Заключний акт Наради з безпеки і співробітництва в Європі [11], прийнятий у м. Гельсінкі у 1975 році, який закріпив так званий «гельсінський декалог». Отож, на сьогоднішній день міжнародною спільнотою визнається 9 універсальних (принцип суверенної рівності держав, принцип незастосування сили або погрози силою, принцип територіальної цілісності держав, принцип

мирного вирішення міжнародних спорів, принцип невторчання у внутрішні справи, принцип поваги прав та основних свобод людини, принцип рівноправності й самовизначення народів і націй, принцип співробітництва, принцип сумлінного виконання міжнародних зобов'язань) та 1 регіональний принцип (непорушності (недоторканності) державних кордонів) міжнародного публічного права.

Основні принципи міжнародного публічного права виступають нормами *juscogens* (імперативними нормами), тому підлягають обов'язковому виконанню, а будь-яка норма, що їй суперечить автоматично визнається нікчемною та не підлягає застосуванню (ст. 53 Віденської конвенції про право міжнародних договорів) [12].

Отже, можна зробити висновок, що основні принципи міжнародного публічного права мають дотримуватися у разі проведення суб'єктами міжнародного права діяльності спрямованої на боротьбу з тероризмом. Про це також безпосередньо зазначається у ст. 16 Керівних принципів в галузі прав людини та боротьби з тероризмом.

Хоча у юридичній літературі зустрічаються непоодинокі випадки, коли дослідники, зазначаючи принципи боротьби з тероризмом, не згадують про основні принципи міжнародного права, але при цьому деякі з них виокремлюють. Так, В. О. Васишин та Б. О. Леонов вказують, що міжнародне співробітництво у боротьбі з сучасним тероризмом будується, зокрема, на принципі співробітництва на світовому рівні в боротьбі з фінансовими й технологічними можливостями сучасного тероризму. Фактично у даному випадку йде мова про принцип співробітництва, який закріплений у п. 3 ст. 1 Статуту ООН [9]. Схожу неточність допускає О. О. Грицун, яка вказує, що держави повинні дотримуватися у боротьбі з тероризмом принципів конфіденційності, поваги до прав і свобод людини й громадянина та норм міжнародного права [13, с. 313]. Хоча більш правильно було вказати на основні принципи міжнародного публічного права, одним із яких і є саме повага до прав і свобод людини.

Міжнародно-правове врегулювання боротьби з тероризмом повинно також за певних умов враховувати принципи міжнародного гуманітарного права. Відповідно до Декларації міжнародної комісії юристів з питань відстоювання прав людини і правових норм у боротьбі з тероризмом, під час військових конфліктів та в умовах окупації держави повинні дотримуватися норм та принципів міжнародного гуманітарного права [3].

Усі вищезазначені принципи можна віднести до групи загальних міжнародних принципів у боротьбі з тероризмом. При цьому комплексний аналіз міжнародних нормативних актів та правової доктрини дозволяє стверджувати, що необхідно також виокремлювати спеціальні принципи у сфері боротьби з тероризмом. Хоча не всі науковці погоджуються із такою думкою (наприклад, Н. О. Чернядьєва) [14, с. 142, 146].

Одним із найбільш характерних спеціальних принципів вважається принцип *aut dedere aut judicare*, який означає, що держава зобов'язана або видати або здійснювати, відповідно до норм національного законодавства, правосуддя стосовно осіб, які обвинувачуються у вчиненні злочинів пов'язаних із терористичною діяльністю.

Інший спеціальний принцип боротьби з тероризмом полягає в недопустимому виправданні тероризму ідеями політичного, філософського, ідеологічного, расового етнічного чи іншого характеру [14, с. 146]. До речі, про цей принцип зазначав також С. В. Ківалов [4, с. 4].

Особливої уваги потребує принцип, що передбачений п. 8 Резолюції № 58/174 від 22.12.2003 р. прийнятою Генеральною Асамблеєю ООН із назвою «Права людини і тероризм», відповідно до якого світова спільнота закликає всі держави світу відмовляти у наданні притулку терористам [1]. Але при цьому таке рішення має бути обґрунтованим.

Важливим принципом у сучасних умовах виступає положення щодо відшкодування шкоди жертвам терористичних актів. Згідно із положеннями «Керівних принципів в галузі прав людини та боротьби з тероризмом» відшкодування шкоди має бути здійснено за рахунок власності виконавців,

організаторів чи спонсорів терористичних актів за активної участі держави, яка повинна сприяти виконанню зазначених дій [2].

У правовій доктрині існує думка про те, що на рівні принципу необхідно закріпити ідею щодо визнання пріоритетності заходів спрямованих на попередження тероризму.

У свою чергу цікаву думку висловив Т. О. Евотой про те, що держави повинні нести колективну відповідальність у діях спрямованих на запобігання тероризму[15, с. 32, 34]. Питання відповідальності держав за дії, які сприяють поширенню тероризму досліджував також інший вчений, унаслідок чого запропонував виділяти два принципи боротьби з тероризмом: 1) держави, які порушили свої зобов'язання несуть відповідальність за участь у незаконних міжнародних подіях та підлягають притягненню до міжнародної відповідальності; 2) держава має право на самооборону проти інших держав, які надають підтримку чи не вживають рішучих дій проти терористичних актів [16, с. 12–13].

Відзначимо, що наведений перелік спеціальних принципів не є повним та закритим, а тому підлягає розширенню.

Міжнародна спільнота протягом уже багатьох років намагається прийняти єдиний кодифікований акт, що буде регулювати питання боротьби з тероризмом та його запобігання. Зокрема, у 1996 році представниками Індії був розроблений проект Всеохоплюючої конвенції по боротьбі з міжнародним тероризмом, який досі не прийнятий. Зазначений акт містить деякі принципи боротьби з тероризмом, але на нашу думку, було б доцільним розробити та виокремити статтю, яка безпосередньо стосувалася міжнародно-правових принципів боротьби з тероризмом. До речі, під час обговорення проекту зазначеного акту з боку держав та Європейського Союзу неодноразово висувалися пропозиції включення ряду принципів до проекту, зокрема таких: 1) принцип верховенства права та дотримання прав людини; 2) принципи пріоритетної ролі ООН в боротьбі з тероризмом; 3) принцип попередження тероризму, шляхом усунення умов, що сприяють його поширенню; 4) принцип

поваги до суверенітету держав; 5) принцип недопустимості виправдання тероризму будь-якими цілями, мотивами, формами його здійснення тощо.

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

У сучасних умовах боротьби держав з тероризмом першочерговим завданням є дотримання як загальних принципів міжнародного права (основних принципів міжнародного публічного права, принципів міжнародного гуманітарного права, міжнародного кримінального права тощо), так і спеціальних принципів боротьби з тероризмом (принципи «aut dedere aut judicare», відмови у наданні притулку терористам, відшкодування шкоди жертвам терористичних актів тощо). Оскільки саме завдяки міжнародно-правовим принципам боротьби з тероризмом можливо знайти баланс між заходами забезпечення безпеки та захисту суспільства, з однієї сторони, та гарантією демократичних прав і свобод, з іншої [17, с. 4].

У подальшому перспективними напрямками наукових досліджень можуть слугувати спеціальні принципи боротьби з тероризмом та можливість і доцільність їх нормативного закріплення на рівні уніфікованого міжнародного договору.

Список використаних джерел

1. Права людини і тероризм : Резолюція Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй № 58/174 від 22.12.2003. Законодавство України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_f44
2. Керівні принципи в галузі прав людини та боротьби з тероризмом. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_533#o84
3. Декларация Международной комиссии юристов по вопросам отстаивания прав человека и правовых норм в борьбе терроризмом от 28.08.2004. Юридическая Россия. URL: <http://www.law.edu.ru/article/article.asp?articleID=1224055>
4. Кивалов С. В. Международно-правовые принципы борьбы с терроризмом. *Актуальні проблеми держави та права*. Вип. 8. Одеса, 2000. С. 3–9.
5. Настюк В. Я., Трофімов С. А. Міжнародно-правовий режим протидії тероризму : монографія. Харків : Право, 2008. 352 с.
6. Загальна теорія держави і права : М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін.; За ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М. В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О. В. Петришина. Харків : Право, 2009. 584 с.

7. Рабінович П. Основи загальної теорії права та держави : навчальний посібник. Харків : Консум, 2007. 192 с.
8. Уварова О. О. Принципи права у правозастосуванні: загальнотеоретична характеристика : монографія. Харків : «Друкарня МАДРИД», 2012. 196 с.
9. Статут Організації Об'єднаних Націй від 26.06.1945. Законодавство України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010
10. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН : Резолюція Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй № 2625 від 24.10.1970. Законодавство України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_569
11. Заключний акт Наради з безпеки і співробітництва в Європі від 01.08.1975. Законодавство України. URL: tps://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_055
12. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23.05.1969. Законодавство України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118#o308.
13. Грицун О. О. Питання міжнародно-правового регулювання інформаційного тероризму. *Часопис Київського університету права*. Київ, 2014. №. 4. С. 312-317.
14. Чернядьєва Н. А. Современное состояние и тенденции развития международно-правовой борьбы с терроризмом : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.10. Москва, 2018. 540 с.
15. Awotoye T. O. Stature's possibility as a area to international terrorism. *Humanities and Social Sciences*. 2013. Vol. 1. № 1. P. 32, 44.
16. Carrillo-Salcedo J. A. Terrorism and General Principles of International Law. *International Legal Dimension of Terrorism*. Edited by Fernandez-Sanchez P. A. Leiden/Boston. 2009. P. 12–13.
17. Громівчук І. М. Принцип поваги прав людини та основоположних свобод у міжнародному праві і його роль в контексті боротьби з тероризмом. URL: <http://er.nau.edu.ua:8080/handle/NAU/16451>

References

1. *Prava liudyny i teroryzm : Rezoliutsiia Heneralnoi Asamblei Orhanizatsii Obiednanykh Natsii № 58/174 vid 22.12.2003* [Human rights and terrorism: United Nations General Assembly resolution 58/174 of 22.12.2003]. *Zakonodavstvo Ukrainy* [Legislation of Ukraine]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_f44 [In Ukrainian]
2. *Kerivnipryntsypy v haluzipravliudyny ta borotby z teroryzmozom* [Guidelines on human rights and the fight against terrorism]. *Zakonodavstvo Ukrainy* [Legislation of Ukraine]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_533#o84 [In Ukrainian]
3. *Deklaracija Mezhdunarodnoj komissii juristov po voprosam otstaivanija prav cheloveka i pravovyh norm v bor'be s terrorizmozom ot 28.08.2004* [Declaration of the International Commission of Jurists on the Problems of the Protection of Human Rights and Legal norms in the Fight Against Terrorism of 28.08.2004.]. *JuridicheskajaRossija*[Legal Russia]. URL: <http://www.law.edu.ru/article/article.asp?articleID=1224055> [In Russian]
4. Kyvalov S. V. *Mezhdunarodno-pravovy princip bor'by s terrorizmozom* [International legal principles of combating terrorism]. *Aktualni problem derzhavy ta prava* [Actual problems of state and law]: issues of sciences works. Issue 8. Odesa, 2000. P. 3–9. [In Russian]
5. Nastiuk V. Ya., Trofimov S. A. *Mizhнародно-pravovy i rezhyz proty dii teroryzmu* [International legal regime of counteraction to terrorism] : monograph. Kharkiv : Pravo, 2008. 352 p. [In Ukrainian]
6. *Zahalna teoriia derzhavy i prava* [General theory of state and law] : M. V. Tsvik, O. V. Petryshyn, L. V. Avramenkotain. ; Ed. d-r of law sciences, prof., akad. ALSoukraine M. V. Tsvik and d-r of law sciences, prof., akad. ALSoukraine O. V. Petryshyn. Kharkiv : Pravo, 2009. 584 p. [In Ukrainian]

7. Rabinovych P. *Osnovy zahalnoi teorii prava ta derzhavy* [Fundamentals of the general theory of law and state] : a manual. Kharkiv : Konsum, 2007. 192 p. [In Ukrainian]
8. Uvarova O. O. *Pryntsypy prava u pravozastosuvanni: zahalnoteoretychna kharakterystyka* [Principles of law in law enforcement: general theoretical characteristics] : monograph. Kharkiv : «Printynghouse MADRID», 2012. 196 p. [In Ukrainian]
9. *Statut Orhanizatsii Obiednanykh Natsii vid 26.06.1945* [The Charter of the United Nations of 26.06.1945]. *Zakonodavstvo Ukrainy* [Legislation of Ukraine]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010 [In Ukrainian]
10. *Deklaratsiia pro pryntsypy mizhnarodnoho prava, shcho stosuiutsia druzhnykh vidnosyn i spivrobitnytstva miz hderzhavamy vidpovidno do Statutu OON : Rezoliutsiia Heneralnoi Asamblei Orhanizatsii Obiednanykh Natsii № 2625 vid 24.10.1970* [Declaration on Principles of International Law Relating to Friendly Relations and Cooperation between States in accordance with the United Nations Charter: United Nations General Assembly Resolution 2625 of 24.10.1970]. *Zakonodavstvo Ukrainy* [Legislation of Ukraine]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_569 [In Ukrainian]
11. *Zakliuchnyi akt Narady z bezpeky i spivrobitnytstva v Yevropivid 01.08.1975* [Final Act of the Conference on Security and Cooperation in Europe of 01.08.1975]. *Zakonodavstvo Ukrainy* [Legislation of Ukraine]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_055 [In Ukrainian]
12. *Videnska konventsiiia pro pravo mizhnarodnykh dohovoriv vid 23.05.1969* [Vienna Convention on the Law of Treaties of 23.05.1969]. *Zakonodavstvo Ukrainy* [Legislation of Ukraine]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118#o308 [In Ukrainian]
13. Hrytsun O. O. *Pytannia mizhnarodno-pravovoho rehuliuвання informatsiinoho teroryzmu* [The question of international legal regulation of information terrorism]. *Chasopys Kyivskoho universytetu prava* [Journal of the Kyiv University of Law]. Kyiv, 2014. No. 4. P. 312–317. [In Ukrainian]
14. Chernjad'eva N. A. *Sovremennoe sostojanie i tendencii razvitija mezhdunarodno-pravovoj bor'by s terrorizmom* [Modern state and trends of development of the international legal struggle against terrorism] : diss. ... d-roflaw sciences : 12.00.10. Moscow, 2018. 540 p. [In Russian]
15. Awotoye T. O. *Stature's possibility as a area to international terrorism. Humanities and Social Sciences*. 2013. Vol. 1. № 1. P. 32, 44. [In English]
16. Carrillo-Salcedo J.A. *Terrorism and General Principles of International Law. International Legal Dimension of Terrorism*. Edited by Fernandez-Sanchez P. A. Leiden/Boston. 2009. P. 12–13. [In English]
17. Hromivchuk I. M. *Pryntsyp povahy prav liudyny ta osnovopolozhnykh svobod u mizhnarodnomu pravi i yoho rol v konteksti borotby z teroryzmom* [The Principle of Respect for Human Rights and Fundamental Freedoms in International Law and Its Role in the Context of the Fight Against Terrorism]. URL: <http://er.nau.edu.ua:8080/handle/NAU/16451> [In Ukrainian]

Olena Shevchuk and Andrii Bosak. International Legal Principles for Fighting Terrorism

The article is devoted to the consideration of the international legal principles of the fight against terrorism and their significance in order to ensure the observance of human rights. The author proposes to divide all the principles that regulate the conduct of counter-terrorist activities in two groups: general and special. The article assigns a special role to the basic principles of international public law as fundamental ideas that ensure international legal order, in particular, such as principles: the rule of law and respect for human rights; the UN's priority role in the fight against terrorism; preventing terrorism by eliminating conditions conducive to its spread; respect for the sovereignty of States; inadmissibility of the justification of terrorism for any purposes, motives, forms of its implementation. On the basis of the research, the author notes that in today's conditions of the struggle against terrorism, the primary task is to adhere to both the general principles of

international law (the basic principles of international public law, the principles of international humanitarian law, international criminal law, etc.) and the special principles of the fight against terrorism (the principles of "autdetereaut judicare", denial of shelter to terrorists, compensation for victims of terrorist acts, etc.), since it is precisely because of international legal principles of the fight against terrorism may strike a balance between security measures and the protection of society, on the one hand and guarantee democratic rights and freedoms on the other. In the future, the special principles of the fight against terrorism and the possibility and expediency of their normative consolidation at the level of a unified international treaty can serve as promising directions of scientific research.

Key words: terrorism; the fight against terrorism; the basic principles of international law; Human Rights; international cooperation.